

FELIX ALEXA:

„Și societatea, și teatrul își caută identitatea“

Felix Alexa pare că trăiește sub zodia seninătății imperturbabile. Zâmbetul și afabilitatea lui vorbesc despre un om generos. Privirea anunță un intelectual rasat, plămădit din forță și candoare.

*A absolvit I.A.T.C. - ul, secția Regie, în anul 1992, la clasa prof. Cătălina Buzoianu. Examenul de diplomă l-a susținut cu **Pe cheiul de vest** de Bernard-Marie Koltès, spectacol premiat ulterior de către UNITER. La Teatrul Foarte Mic a realizat, în trei săptămâni, spectacolul experimental **Zoo Story** de Edward Albee. A montat pe scena Teatrului Național din București **Vrăjitoarele din Salem** de Arthur Miller și **Casa Bernardei Alba** de Federico Garcia Lorca. În 1991, la Paris, a fost asistentul lui Peter Brook.*

Felix Alexa are 27 de ani și este născut sub semnul Scorpionului.

Felix Alexa, cum erai tu, cel care a dat prima dată la I.A.T.C.?

■ În primul rând, nu eram foarte hotărât în ce privea opțiunea pentru o facultate. Am vrut să dau la filologie, apoi la arhitectură.

Tatiana Constantin și Constantin Dinulescu în *Vrăjitoarele din Salem* de Arthur Miller la TNB (regia: Felix Alexa)

Nu aveam ceea ce se cheamă nebulie pentru teatru. M-am prezentat la examen nepregătit și am fost foarte șocat de lumea, de atmosfera examenului. Mi s-a părut dur; erau foarte puține locuri. Se cădea cu note foarte mici. Personal, am obținut o notă umiltoare și asta m-a înverșunat într-adevăr, așa încât, după prima cădere, m-am pregătit și am încercat încă o dată, anul următor...

...când ai intrat primul.

■ Da. Atunci era Regie film-teatru; sigur, eu înclinam spre teatru. Am descoperit gustul pentru profesie în facultate, după luni de totală nedumerire. Am trăit în casă cu un regizor, dar mi-am dat seama că a purta discuții despre spectacole și a vedea teatru este ceva cu totul diferit de a practica meseria. E necesar să te lovești de partea concretă a teatrului pentru a pricepe exact ce înseamnă... E drept că teatrul mă atrăgea din ce în ce mai mult. Și am avut marile noroc de a mă întâlni cu doamna Cătălina Buzoianu.

Ai mai avut și marile noroc ca, foarte tânăr fiind, să montezi cu trupa Teatrului Național.

■ După ce a văzut spectacolul **Pe cheiul de vest**, Andrei Șerban m-a invitat să-mi dau examenul de diplomă la Teatrul

Național. Am montat **Vrăjitoarele din Salem**, care a însemnat contactul prim cu o trupă profesionistă și adaptarea la un teatru mare. A fost nevoie de un efort spre a mă impune; la 24 de ani, nu era foarte simplu. Oricum, relația mea cu actorii a fost extraordinară.

Și tot sub semnul norocului sau al extraordinarului poate fi pusă întâlnirea ta cu Peter Brook.

■ Da, îi citisem cărțile, mă interesa foarte mult subiectul Brook și deodată l-am avut în față, într-o cabină, la „Bulandra”. Auzise de spectacolul **Pe cheiul de vest**, care primise premiul UNITER pentru debut. Am participat la un workshop pe care l-a organizat la Viena și apoi, la Paris, i-am fost asistent. Recunosc, a fost o mare șansă. Poate în lumea asta sunt regizori mai

PROSCENIUM

talentați ca mine, care nu trăiesc o asemenea întâlnire. Brook mi-a dat o nouă viziune asupra teatrului, nu doar în ce privește crearea unui spectacol, ci și în ce privește rolul teatrului în viața omului.

Ce loc crezi că ocupă teatrul în societatea noastră?

■ Acum, la noi, e un lucru foarte greu de definit, pentru că și societatea, și teatrul își caută identitatea. Teatrul e pe un drum sinuos, sunt manifestări explozive, după cum se poate vedea... E mai ușor de spus ce ar trebui să fie la modul ideal, ca punct de atins. Urâsc și mi se pare demagogică ideea că teatrul are valoare moralizatoare și modelează conștiința maselor. Teatrul este pentru un număr restrâns de oameni în raport cu populația. Pentru oamenii care au nevoie de teatru, acesta reprezintă o oază de energie pozitivă cu care ei se încarcă. Teatrul le oferă o altă dimensiune existențială.

Consideri că există mai multe categorii de public?

■ Brook spunea că există spectacole care captivează sau nu. Publicul, dacă are capacitatea de a se deschide ca percepție, nu trebuie să fie neapărat omogen din punct de vedere social, intelectual etc. Revin la Brook, pe care nu-l interesa așa-zisul public de elită, ci invita la spectacole studenți, oameni din jurul teatrului, de diverse profesii, așa încât la o premieră să se participe ca la un eveniment în familie. Acest lucru a încercat să îl impună și la Centrul Internațional pentru Creații Teatrale (C.I.C.T.).

Cât de importantă este cultura în elaborarea unei viziuni reglzoare?

■ Foarte importantă, ca și experiența de viață. Consider că experiența se poate concentra, la nivel informațional, în câteva luni și nu neapărat în timp îndelungat. Pregătirea unui regizor este foarte importantă în lumea zbuciumată unde informația și aglomerarea de date sunt primordiale. Rolul regizorului este de a veni cu un bagaj de cunoștințe din zona umanului, nu a tehnicului. A ajuns să ne sclerozeze informația tehnică.

Ce relație stabilești cu actorul în timpul lucrului?

■ Actorul contează enorm pentru mine. Niciodată n-am putut să lucrez independent de aportul actorului. Încerc să stabilesc o relație profesională de colaborare strânsă, dincolo de vârstă. M-a interesat să sondez posibilitățile actorului în raport cu personajul și să demolez limitele normale în care ar putea fi constrâns inițial. Sunt partizanul unei relații vii, constructive și polemice, stabilesc o relație antrenantă, unde se consumă multă adrenalină. Mi se

pare important ca actorii să aducă puncte de vedere personale, așa încât din „conflict” să se nască personajul.

□ **Care ți se pare a fi problema primordială a teatrului din România, în prezent?**

■ Lipsa totală de organizare. Poate părea superficială în raport cu interesul meritat de partea artistică, dar, în loc ca oamenii de teatru să se concentreze efectiv asupra spectacolului, sunt obligați să rezolve stresante probleme administrativ-economice. Sper ca în timp această stare de lucruri să se schimbe.

□ **Faptul că ești fiul unui important om de teatru, Alexa Visarion, ți-a creat probleme în meserie?**

■ N-au fost probleme psihice, ci așa... un fel de stinghereală în raport cu ideile preconcepționate ale unor oameni din jur, din lumea teatrală. Etapa a trecut. Problema exista mai ales în institut. Cred că sunt deja considerat în mine însumi. Și îmi asum răspunderea pentru tot ceea ce fac.

□ **Ce crezi despre critica de teatru?**

■ Mi se pare foarte necesară, dar atunci când e făcută de oameni valoroși, care nu povestesc spectacolul, ci au un punct de vedere justificat. Pentru a scrie despre teatru trebuie să cunoști din interior fenomenul...

□ **Care e atmosfera în Teatrul Național?**

■ Eu, nefiind angajat, am avantajul de a vedea partea bună, nimic nu mă deprimă. Am lucrat foarte bine, e o trupă de actori extraordinară. Și o atmosferă benefică, pe care am încercat să o întrețin.

□ **Este Teatrul Național prima scenă a țării?**

■ Mi se pare demagogic spus „prima scenă”. Nu este prima scenă, și asta e o calitate.

□ **Divulgi vreun proiect artistic?**

■ Vreau să mă reîntorc la Koltès și să montez un spectacol cu ultima piesă pe care a scris-o înainte să moară.

CLARA MĂRGINEANU

ANA IOANA MACARIA:

„În lumea teatrului nu m-am simțit niciodată pe teren sigur”

□ **Îmi spuneai înainte de interviu că nu ai vrut să „dai” la Teatru. Cum s-a întâmplat, totuși?**

■ Îți repet, n-am vrut, de când mă știu, să dau la teatru. Am vrut să dau la medicină, numai că în clasa a noua, când am ajuns la Liceul Sf. Sava din București, am întâlnit o profesoară de română, d-na Livia Goia, mama Ilincăi Goia de la „Nottara”. S-ar părea că ea a văzut ceva în mine, motiv pentru care m-a trimis la Teatrul studențesc „Podul”, la regizorul Cătălin Naum. Am ascultat-o doar prin clasa a unsprezecea, cu o lună înainte de Revoluție. Cătălin Naum a descoperit că am înclinație pentru această meserie. A fost omul care mi-a dat primul meu rol, Oana din **Apus de soare**. În vara lui 1990 a venit Andrei Șerban, care a chemat la probă studenții facultății și oamenii de la „Pod”. Am luat proba și am ajuns să lucrez în **Trilogie**. Și, până la urmă, nefiind pregătită pentru medicină, vrând-nevrând, am ajuns să dau la teatru. Am intrat din primul foc, după care a trebuit să-mi

concentrez toate forțele pe tărâmul acesta atât de special.

□ **Ce a urmat?**

■ A urmat întâlnirea cu Sanda Manu, după aceea întâlnirea cu Cătălina Buzoianu - omul fără de care n-aș fi ajuns să fac această meserie, apoi întâlnirea cu Andrei Șerban. Sunt studentă în anul IV, clasa profesoarei Sanda Manu, asistent Gheorghe Visu.

□ **Cum ai ajuns la Nina Zarecinaia din Pescărușul?**

■ A fost foarte palpitant, fiindcă eu am intrat în repetiții mult mai târziu. Cred că se scurseseră trei luni de repetiții. Am înlocuit-o pe Ioana Abur.

□ **Îți era străin rolul?**

■ Nu, deloc. Făcusem Nina Zarecinaia chiar la clasă. S-a întâmplat ca Ioana Abur să renunțe exact când trebuia să se treacă la scenă. Țin minte că eram în bufetul facultății, nu așteptam nimic, nu visam nimic și am primit un telefon: „Ești chemată de doamna Cătălina Buzoianu la Teatrul Mic”. Atât. Nici nu mai știu cum am ajuns de la facultate la teatru, acolo unde doamna Cătălina mi-a spus: „Uite, a plecat Ioana Abur și avem nevoie de cineva. Vrei să dai o probă?”. Am citit rolul cap-coadă și a zis: „Merită să încercăm”.

□ **Fiindcă mai ai doar câteva luni până termini școala, te gândești să rămâi în București, ori ai făcut pasiune pentru vreun oraș de provincie?**

■ Bucureșteancă fiind, voi rămâne acasă. Am deja trei angajamente la trei teatre din București. Și pe urmă joc în câteva spectacole: **Pescărușul** la Teatrul Mic, **Victor sau copiii la putere** la Bulandra și urmează să încep repetițiile, tot cu doamna Cătălina Buzoianu, la Teatrul de Comedie, unde am dat o probă pentru un rol principal în piesa **Fuga** de Mihail Bulgakov.

□ **Al regretat vreo clipă că te-ai făcut actriță?**

■ L-aș mânia pe Dumnezeu dacă aș regreta ceva. Mi-a mers bine până acum și am realizat lucruri nesperate și nevisate de mine. Numai că, vezi, mi-e frică în continuare. În lumea asta, a teatrului, nu m-am simțit niciodată pe teren sigur.

MIHAI CLAUDIU CRISTEA

Gheorghe Visu și Ana Ioana Macaria în Pescărușul de Cehov la Teatrul Mic (regia: Cătălina Buzoianu)

foto: Dan Vălămăniuc